

Situational Leadership Style of School Administrators Affecting Safety Management in the Secondary Educational Service Area Office, Sakon Nakhon

Thipsuda Chatvimol¹ and Theeraphab Phetmalhkul²

Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Thailand

E-mail: c.thipsuda@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-7804-5344>

Email: theeraphab@g.swu.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-2434-3760>

Received 06/01/2025

Revised 15/01/2025

Accepted 15/02/2025

Abstract

Background and Aims: The purposes of this research are as follows: (1) to study the level of school safety management in schools under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon; (2) to study the level of situational leadership styles of school administrators in schools under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon; (3) to study the relationship between situational leadership styles of school administrators and school safety management in schools under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon; and (4) to study and construct a predictive equation for the situational leadership styles of school administrators that affecting the school safety management in schools under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon.

Methodology: The samples in this research consisted of 327 teachers under the authority of the Office of Secondary Educational Service Area, Sakon Nakhon. The instrument used in the study was a five-point estimation scale questionnaire with an IOC Conformity Index between 0.60-1.00, and a confidence value of 0.99. The analysis of the data usage included mean and standard deviation, and the hypothesis testing used the Pearson product-moment correlation coefficient and Multiple Regression Analysis-Enter Method.

Conclusion: The research results were as follows: (1) the level of school safety management in schools under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon was at a high level overall; (2) the level of situational leadership styles of school administrators in these schools was at a high level; (3) situational leadership styles of school administrators were significantly related to school safety management at the statistical level of .01, with a correlation coefficient (r) = .684, indicating a moderate relationship between the two variables; and (4) the situational leadership styles of school administrators were statistically significant at the 0.001 level in affecting school safety management and predicting 61.7%.

Keywords: Leadership Styles; School Safety Management; School Administrators

แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ทิพย์สุดา ฉัตรวิมล และธีระภาพ เพชรมาลัยกุล

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 2) เพื่อศึกษาระดับแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 4) เพื่อศึกษาและสร้างสมการพยากรณ์แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างคือครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 327 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นโดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น จากนั้นสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า

ผลการวิจัย: 1) ระดับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ระดับแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อยู่ในระดับมากทุกมิติ 3) แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.684 และ 4) แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ร่วมกันพยากรณ์การจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้ร้อยละ 61.7

สรุปผล: ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ระดับแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากทุกมิติ 3) แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนในระดับปานกลาง และ 4) แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ส่งผลต่อการ

จัดการความปลอดภัยของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ ร่วมกันพยากรณ์การจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน ได้ร้อยละ 61.7

คำสำคัญ: แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์; การจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน; ผู้บริหารโรงเรียน

บทนำ

ความปลอดภัยในโรงเรียนเป็นประเด็นสำคัญที่รัฐบาลไทยให้ความสำคัญ โดยกำหนดไว้ในกฎหมาย การศึกษาและยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากร พระราชบัญญัติ คัมครองเด็ก พ.ศ. 2546 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 เน้นย้ำการจัดระบบกิจกรรมแนะแนว ให้ คำปรึกษา และฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความประพฤดีและความปลอดภัย โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นคงของ ประเทศในทุกกระดับ (สำนักคณะกรรมการการศึกษา, 2546) การดำเนินงานด้านความปลอดภัยต้องวางแผนและ ประเมินความเสี่ยงอย่างรอบคอบ พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากชุมชนและเครือข่าย เพื่อให้สถานศึกษา มี ความปลอดภัยและเป็นพื้นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2564)

การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักเรียน ครู และบุคลากร (Geller, 2001) ความปลอดภัยช่วยลดความเสี่ยงจาก อุบัติเหตุ ความรุนแรง และภัยธรรมชาติ ทำให้นักเรียนสามารถมุ่งเน้นการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ (โรงเรียนปัญญาวิธ, 2566) การสร้างมาตรการความปลอดภัยที่ชัดเจนยังช่วยสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองและลดโอกาสเกิดเหตุการณ์ เชิงลบ เช่น การกลั่นแกล้งและอาชญากรรม (Rigby, 2010) พระราชบัญญัติคัมครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้ โรงเรียนมีมาตรการป้องกันและเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่นักเรียน เพื่อความปลอดภัยและสวัสดิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ทั้งนี้ ความปลอดภัยยังเป็นปัจจัยสำคัญในการประเมิน คุณภาพโรงเรียน โดยช่วยลดอัตราการขาดเรียนและเพิ่มความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร (Applebury, 2021) กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบาย “Quick Win 7” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อให้ โรงเรียนทั่วประเทศมีมาตรการป้องกันภัยคุกคามอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2564)

จากปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียนที่ส่งผลต่อสุขภาพกายและใจของนักเรียน ครู และบุคลากร ปัญหา หลัก ได้แก่ การกลั่นแกล้ง อุบัติเหตุจากอุปกรณ์ชำรุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) การ ใช้สารเสพติดและอาชญากรรม (เปรมฤดี หงษ์สุทธิ, 2560) รวมถึงภัยธรรมชาติและโรคระบาด การขาดมาตรการ ป้องกันและสุขอนามัยที่ดี ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงและการหยุดชะงักในการเรียนรู้ ดังนั้น บทบาทของผู้นำใน สถานศึกษาจึงมีความสำคัญในการสร้างมาตรการป้องกันและจัดการความเสี่ยง โดยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และสามารถ บูรณาการทรัพยากร จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัย (จุฑามาศ พิมพ์นอก, 2563) ภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมในการวางแผนเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างมาตรการความปลอดภัย (จิตติ คู่ กระสังข์, 2566) ในขณะที่ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จช่วยกระตุ้นการปฏิบัติงานให้มีมาตรฐานและติดตามผล อย่างต่อเนื่อง ภาวะผู้นำแบบสั่งการเหมาะสมกับสถานการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ (ธนัทวัฒน์ วรวัชรบรรชัย, 2567) การบริหารจัดการความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพจึงต้องอาศัยภาวะผู้นำที่สามารถควบคุมและสนับสนุน

การทำงานร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยอย่างยั่งยืน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครมีโรงเรียนหลากหลายขนาดและบริบท ทั้งโรงเรียนในเขตเมืองและชนบท ซึ่งเผชิญปัญหาความปลอดภัยที่แตกต่างกัน โรงเรียนในชนบทมักประสบปัญหาขาดแคลนทรัพยากรและบุคลากรที่เชี่ยวชาญ ส่งผลให้การจัดการความปลอดภัยยังไม่ครอบคลุม ปัญหาที่พบ ได้แก่ อุบัติเหตุจากการเดินทาง ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสกลนคร, 2563) สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาความปลอดภัยในโรงเรียนในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีความซับซ้อนและหลากหลาย โดยเฉพาะในโรงเรียนชนบทที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและบุคลากร ส่งผลให้นักเรียนต้องเผชิญกับความเสี่ยงทั้งด้านการเดินทางและปัญหาสังคมในครอบครัว นอกจากนี้ การขาดความตระหนักในเรื่องความปลอดภัยและปัญหาการกลั่นแกล้งยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนามาตรการที่เหมาะสม โดยต้องอาศัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนและขับเคลื่อนการดำเนินงาน (สุชีรา ใจหวัง, 2561) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัย เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนและพัฒนาศักยภาพในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
2. เพื่อศึกษาระดับแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
4. เพื่อศึกษาและสร้างสมการพยากรณ์แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

การทบทวนวรรณกรรม

แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ House and Michell (1974) ตามทฤษฎีวิถีทาง - เป้าหมาย (Path - goal theory of leadership) ซึ่งแบ่งภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ออกเป็น 4 แบบ ได้แก่ 1) ผู้นำแบบสั่งการ 2) ผู้นำแบบสนับสนุน 3) ผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม 4) ผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ผู้วิจัยนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย ดังนี้

แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิธีการนำให้เหมาะสมกับสถานการณ์และผู้ตาม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความพร้อมของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดการยอมรับและความร่วมมือในการปฏิบัติงาน โดยเลือกใช้วิธีการที่แตกต่างกัน เพื่อช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด มุ่งเน้นความยืดหยุ่น

และการตอบสนองต่อบริบทของสถานการณ์ เพื่อขับเคลื่อนองค์กรไปข้างหน้าและสร้างความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน ซึ่งภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1) ภาวะผู้นำแบบสั่งการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่เน้นการควบคุม กำหนดเป้าหมาย และวิธีการทำงานอย่างชัดเจน โดยผู้นำจะเป็นผู้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน วางแผน และออกคำสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้นำจะมีบทบาทในการตัดสินใจทุกขั้นตอน ตั้งแต่การแจ้งความคาดหวังขององค์กร เสนอแนวทางการทำงาน กำหนดตารางเวลา และตั้งมาตรฐานการปฏิบัติงาน พฤติกรรมลักษณะนี้เน้นความชัดเจนในการแบ่งบทบาทหน้าที่ของผู้ตาม เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร

2) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์และความเป็นอยู่ของผู้ตาม โดยผู้นำจะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามาพูดคุยและปรึกษาได้ง่าย ทั้งในเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว ผู้นำลักษณะนี้แสดงความเอาใจใส่ มีความเมตตา และพร้อมให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะและความก้าวหน้าของผู้ตามอย่างต่อเนื่อง ผู้นำแบบสนับสนุนจะสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเสมอภาค และเน้นความเป็นมิตร เพื่อให้ผู้ตามรู้สึกพึงพอใจและมีแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จขององค์กรโดยรวม

3) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะในการทำงาน รับฟังและนำข้อเสนอของผู้ตามมาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนางาน เพื่อให้เกิดการยอมรับและความร่วมมือจากทุกฝ่าย ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน กระตุ้นให้เกิดการอภิปรายและการประชุมอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกมีคุณค่าและมีบทบาทในการขับเคลื่อนองค์กร ซึ่งส่งเสริมให้เกิดความผูกพันและความเต็มใจในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันขององค์กร

4) ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำที่มุ่งเน้นการตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย สร้างมาตรฐานความเป็นเลิศ และกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานด้วยประสิทธิภาพและคุณภาพสูงสุด มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของผู้ตาม และส่งเสริมให้ผู้ตามพัฒนาทักษะและเรียนรู้ที่จะทำงานที่มีความซับซ้อนหรือเป้าหมายที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยผู้นำจะคาดหวังผลลัพธ์ที่ยอดเยี่ยม และสนับสนุนให้มีการปรับปรุงกระบวนการทำงานอยู่เสมอ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันได้

การจัดการความปลอดภัยโรงเรียน ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ อติสร ดีปานธรรม (2561), สุกัญญา พรน้อย (2562) สังเคราะห์ได้องค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา 2) ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมในโรงเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขอนามัย ผู้วิจัยนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย ดังนี้

การจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการที่จะทำให้นักเรียนได้รับความปลอดภัย ปราศจากอันตราย การบาดเจ็บ การเสี่ยงภัยหรือการสูญเสีย ภายในโรงเรียนและบริเวณโรงเรียนอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีมาตรการป้องกันความปลอดภัยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยมีเป้าหมายเพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันอันตรายจากอุบัติเหตุ อุบัติภัย และภัยทางสังคม รวมถึงส่งเสริมสุขภาพกายและใจของผู้เรียน โดยแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ หมายถึง การดำเนินการตามมาตรการอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา ลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ และเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาของนักเรียนและบุคลากร การดำเนินการนี้ครอบคลุมถึงการวางแผนป้องกัน การตรวจสอบและบำรุงรักษาอาคารเรียน อุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง การติดตั้งอุปกรณ์เตือนภัยและป้ายแจ้งเตือนในจุดเสี่ยง การดูแลความปลอดภัยระหว่างการเดินทางและกิจกรรมภายนอกโรงเรียน รวมถึงการจัดอบรมและให้ความรู้แก่บุคลากรและนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น

2) ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ หมายถึง การดำเนินการเตรียมความพร้อมและมีแผนปฏิบัติการเพื่อรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อลดความเสี่ยงและบรรเทาความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติและภัยที่เกิดจากมนุษย์ เช่น อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ธรณีพิบัติภัย และเหตุการณ์ไม่คาดคิดอื่น ๆ รวมถึงการสร้างความรู้ความตระหนักและเตรียมความพร้อมของนักเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน ผ่านการอบรม ฝึกซ้อมสถานการณ์จริง และการให้ความรู้ด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง การจัดหาและบำรุงรักษาระบบและอุปกรณ์ที่จำเป็น รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน หน่วยงานบรรเทาสาธารณภัย และชุมชนในการช่วยเหลือและฟื้นฟูหลังเกิดเหตุ

3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสังคม หมายถึง การดำเนินการที่มุ่งลดผลกระทบต่อสุขภาพกายและใจของนักเรียนจากความรุนแรง การทำร้ายตนเอง การละเลยทอดทิ้ง และการกลั่นแกล้ง โดยเน้นป้องกันการทำร้ายทางอารมณ์และจิตใจ อาศัยความร่วมมือจากครู นักจิตวิทยา ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างครบถ้วน โรงเรียนมีบทบาทในการให้ความรู้ ปลูกฝังคุณธรรม และเสริมสร้างระเบียบวินัย เพื่อลดปัญหายาเสพติดและอาชญากรรม ตลอดจนดูแลเด็กที่มีความเสี่ยงผ่านกิจกรรมและเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้ได้รับการปกป้องและเติบโตอย่างปลอดภัยทั้งร่างกายและจิตใจ

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสุขอนามัย หมายถึง การดำเนินการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและความปลอดภัยของนักเรียน บุคลากร โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับสุขอนามัย การป้องกันโรค การลดมลภาวะ และการดูแลสุขภาพเบื้องต้น โดยมุ่งเน้นการวางแผนและดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เช่น การตรวจสุขภาพ โครงการให้ความรู้ด้านสุขอนามัย และการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อในหลักสูตร มีการปลูกฝังนิสัยรักสุขภาพและสมรรถภาพทางร่างกายอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการจัดให้มีสถานพยาบาลหรือห้องพยาบาลที่พร้อมดูแล

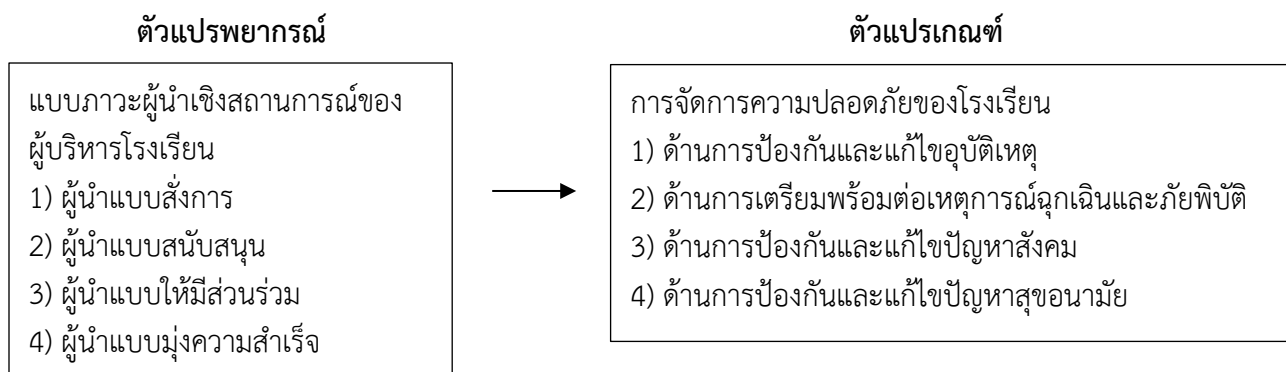
นักเรียนในเวลาเจ็บป่วย เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาสุขอนามัยในโรงเรียนสภาพปัญหาความปลอดภัยของโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ House and Michell (1974) ตามทฤษฎีวิถีทาง - เป้าหมาย (Path - goal theory of leadership) ซึ่งแบ่งภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ออกเป็น 4 แบบ ได้แก่ 1) ผู้นำแบบสั่งการ 2) ผู้นำแบบสนับสนุน 3) ผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม 4) ผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ

การจัดการความปลอดภัยโรงเรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของ อติศร ตีปานธรรม (2561), สุกัญญา พรน้อย (2562), สุชีรา ไหวหวัง (2561), กนกอร อุ่นสถานนท์ (2563), ปัญญชิตา สมบัติเพิ่ม (2565), มุลนิตินุญพิทักษ์สิทธิเด็ก (2550), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) สังเคราะห์ได้องค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ 2) ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังคม 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสุขอนามัย

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถเขียนแผนภาพประกอบกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัยด้วยรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยมีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ทั้งหมด 45 โรงเรียน มีจำนวนครูทั้งสิ้น 2,149 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 327 คน โดยกำหนดตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับสลากจำนวนครูตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียนเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ขนาดโรงเรียนที่สังกัด ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ภาวะผู้นำ คือ 1) ผู้นำแบบสั่งการ 2) ผู้นำแบบสนับสนุน 3) ผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม 4) ผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ รวม 48 ข้อคำถาม ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ 2) ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขอนามัย ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.60–1.00 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Science) หาค่าสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ขนาดโรงเรียนที่สังกัด ประสบการณ์ในการทำงาน นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

ตอนที่ 2 แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผลในภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยกำหนดการแปลความหมายใช้หลักเกณฑ์การแบ่งเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 การจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผลในภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยกำหนดการแปลความหมายใช้หลักเกณฑ์การแบ่งเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's product moment coefficient) โดยใช้เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน อย่างน้อย 1 แบบ ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis-Enter Method)

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นพื้นฐาน ทดสอบสมมติฐาน และวิธีการนำเสนอ ดังนี้

4.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามจากการคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ Alpha (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (Cronbach, 1990)

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's Product Moment Coefficient) และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis-Enter Method)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ขนาดโรงเรียนที่สังกัด และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และหาร้อยละ (percentage) ดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	43	13.10
หญิง	284	86.90
รวม	327	100
อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	61	18.70
31 - 40 ปี	97	29.70
41 - 50 ปี	77	23.50
51 ปีขึ้นไป	92	28.10
รวม	327	100
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	202	61.80
ปริญญาโท	109	33.30
ปริญญาเอก	16	4.90
รวม	327	100
ขนาดโรงเรียนที่สังกัด		
ขนาดใหญ่พิเศษ	107	32.70
ขนาดใหญ่	67	20.50
ขนาดกลาง	117	35.80
ขนาดเล็ก	36	11.00
รวม	327	100
ประสบการณ์การทำงาน		
1 - 5 ปี	67	20.50
6 - 10 ปี	105	32.10
11 - 15 ปี	35	10.70
16 ปีขึ้นไป	120	36.70
รวม	327	100

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 86.90 และเพศชาย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 13.10 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31 - 40 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 รองลงมาคือช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 28.10 ช่วงอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 และช่วงอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70 ตามลำดับ จบการศึกษา

ระดับปริญญาตรี จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 61.80 รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และระดับปริญญาเอก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.90 ตามลำดับ สังกัดโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 รองลงมาคือโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 32.70 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 ตามลำดับ มีประสบการณ์ทำงาน 16 ปีขึ้นไป จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 36.70 รองลงมาคือกลุ่มที่มีประสบการณ์ 6 - 10 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 32.10 ประสบการณ์ 1 - 5 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50 และประสบการณ์ 11 - 15 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ระดับแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ โดยรวมรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ และ ระดับภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันที่ 4.21 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 และ 0.75 ตามลำดับ รองลงมา ระดับภาวะผู้นำแบบสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.15 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.96 และระดับภาวะผู้นำแบบสั่งการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่ 4.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ที่	แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	ผู้นำแบบสั่งการ	4.03	.51	มาก
2	ผู้นำแบบสนับสนุน	4.15	.96	มาก
3	ผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม	4.21	.75	มาก
4	ผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ	4.21	.66	มาก

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำในทุกมิติในระดับ มาก โดยเฉพาะ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ และภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม อย่างไรก็ตาม การใช้ภาวะผู้นำแบบสั่งการถูกใช้น้อยที่สุดในบริบทของการบริหารโรงเรียน

2.2 วิเคราะห์ระดับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัยพบว่า ระดับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 แสดงถึงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสอดคล้องกันในระดับมากเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนในทุกด้านที่ศึกษา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขอนามัย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 รองลงมา ด้าน

การป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 และด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากับ 4.15 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ที่	การจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน	$\bar{x}$	SD	ระดับ
1	ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ	4.30	.68	มาก
2	ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ	4.15	.78	มาก
3	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม	4.44	.53	มาก
4	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขอนามัย	4.54	.52	มากที่สุด
รวม		4.36	.54	มาก

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า การจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห สุขอนามัย และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห สังคม อย่างไรก็ตาม การเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติอาจเป็นจุดที่ควรให้ความสำคัญเพิ่มเติม เพื่อสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยของผู้เรียนและบุคลากรในโรงเรียน

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ผลการวิจัยพบว่า แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รวม (r) = .684 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารและการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน โดยความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ (X_1, X_2, X_3, X_4) มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำถึงปานกลางต่อกัน ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง .25 ถึง .32 ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

แบบภาวะผู้นำ เชิงสถานการณ์	การจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน								โดยรวม (Y)
	X_1	X_2	X_3	X_4	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	
X_1	1.00	0.28	0.25	0.30	.559**	.574**	.466**	.393**	.589**
X_2	0.28	1.00	0.32	0.27	.520**	.470**	.490**	.480**	.550**
X_3	0.25	0.32	1.00	0.29	.523**	.548**	.483**	.407**	.576**
X_4	0.30	0.27	0.29	1.00	.657**	.681**	.673**	.640**	.768**
โดยรวม (X)	0.457	0.467	0.465	0.465	.622**	.627**	.577**	.515**	.684**

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาแต่ละมิติของภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (X_4) มีความสัมพันธ์กับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนในภาพรวมสูงที่สุด มีความสัมพันธ์ในระดับสูง (r) = .768 รองลงมาคือ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ (X_1) มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (r) = .589 ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (X_3) มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (r) = .576 และ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X_2) มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ต่ำที่สุด (r) = .550

2.4 วิเคราะห์แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า (Multiple Regression Analysis-Enter Method) ผลการวิจัยพบว่า แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้ร้อยละ 61.7 ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Coefficients) ของแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่พยากรณ์การจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

ตัวแปร (Constant)	b 1.428	β	SE_b 0.171	t 8.361	P - value .000
ผู้นำแบบสั่งการ	0.187	0.176	0.048	3.874**	.000
ผู้นำแบบสนับสนุน	0.092	0.164	0.055	1.692	.092
ผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม	0.229	0.315	0.074	3.106**	.002
ผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ	0.257	0.790	0.052	5.000**	.000
R =.785	SE_{est} =.339		F = 129.55		
R^2 =.617	a = 1.428				

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ที่มีผลเชิงบวกต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ.01 รองลงมา ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ.01 ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ.01 และภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ไม่มีส่วนต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน

ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

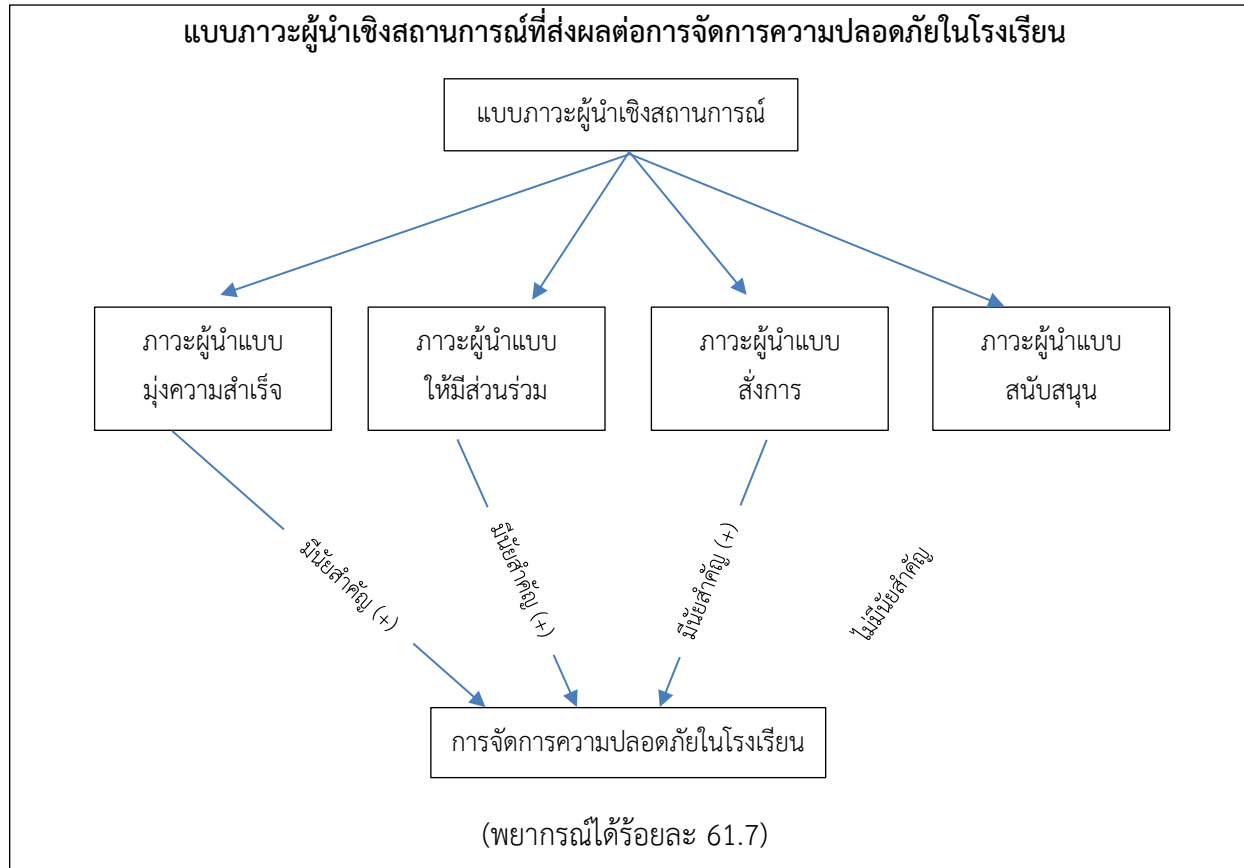
สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.428 + 0.187(X_1) + 0.092(X_2) + 0.229(X_3) + 0.257(X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.048(Z_1) + 0.055(Z_2) + 0.074(Z_3) + 0.052(Z_4)$$

สังเคราะห์ผลการวิจัยโดยภาพรวมออกมาเป็นแบบจำลองได้ดังนี้

แบบจำลองนี้แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ 4 รูปแบบ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน โดยผลการวิเคราะห์พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ, ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม, และ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ มีผลเชิงบวกต่อการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน (มีนัยสำคัญทางสถิติ) ในขณะที่ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ไม่มีผลต่อการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน การพยากรณ์ของแบบจำลองสามารถอธิบายผลได้ที่ระดับ 61.7%

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผู้วิจัยได้นำประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญมาอภิปรายโดยรวมและรายด้าน ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ทุกแบบอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ทั้ง 4 แบบ สามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และตามลักษณะของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้งานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งช่วยให้การจัดการและดำเนินงานในโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ส่งเสริมความร่วมมือในการทำงาน และสนับสนุนให้เกิดความไว้วางใจในองค์กร ซึ่งลักษณะเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน เมื่อพิจารณาแต่ละแบบ พบว่าทุกแบบอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน รองลงมาคือภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบสั่งการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งสะท้อนถึงการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการกำหนดเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจนและท้าทายตามแนวคิดของ (House, 1971) ซึ่งสนับสนุนว่าภาวะผู้นำแบบนี้ช่วยเพิ่มแรงจูงใจและความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร นอกจากนี้ การมุ่งเป้าหมายในระดับสูงยังสร้างความรู้สึกถึงความสำเร็จร่วมกันในองค์กร ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ก้องภพ วิชญกุล และคณะ, 2565; สุกัญญา พรน้อย, 2562) อย่างไรก็ตาม ภาวะผู้นำแบบสั่งการซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่อยู่ในระดับมาก แสดงถึงการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนให้กับครูและบุคลากร สะท้อนถึงการลดการใช้อำนาจในเชิงสั่งการและการเน้นความเป็นประชาธิปไตยในการบริหารจัดการโรงเรียน

2. ระดับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มีการให้ความสำคัญและดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ มีการดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำแผนการจัดการความปลอดภัยที่ชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ ศตวรรษ ถวิลคำ, 2566; ธัญธรณ์ สุภักดิ์, 2559; ธนัทธวัฒน์ วรวัชรบวรชัย, 2567) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ ด้านการเตรียมพร้อมรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในทุกมิติ ซึ่งสะท้อนถึงความตระหนักของผู้บริหารในการวางมาตรการที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยของนักเรียนและบุคลากร เช่น การจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี การรักษาความสะอาดในโรงเรียน รวมถึงการณรงค์ให้ความรู้ด้านสุขอนามัยอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา พรน้อย (2562) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์มีค่าเฉลี่ยรองลงมา เช่น การป้องกันการรังแก (bullying) การใช้สารเสพติด และความรุนแรงในโรงเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเข้มงวดและความใส่ใจของผู้บริหารในการป้องกันปัญหาเหล่านี้ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึกและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน มีบทบาทสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ สอดคล้องกับแนวคิดของ ศตวรรษ ถวิลคำ (2566) ส่วนด้านการเตรียมพร้อมรับมือเหตุการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ แม้จะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ แต่ก็ยังอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนว่าผู้บริหารสถานศึกษายังคงให้ความสำคัญกับการวางแผนรับมือและจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าอาจชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดบางประการ เช่น การขาดอุปกรณ์ที่เพียงพอ บุคลากรขาดความชำนาญในการรับมือ หรือการขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในการฝึกอบรมและจัดทำแผนเผชิญเหตุ ถึงแม้จะมีข้อจำกัดดังกล่าว โรงเรียนส่วนใหญ่ยังคงตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและเตรียมความพร้อม โดยมีการจัดกิจกรรมฝึกซ้อมรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างสม่ำเสมอ เช่น การซ้อมอพยพหนีไฟและแผนป้องกันภัยธรรมชาติ ซึ่งช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ครู และบุคลากรในการเผชิญสถานการณ์จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รชตภรณ์ ชัยประภา (2566)

3. แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ มีความสัมพันธ์กับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รวม (r) = .684 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยนี้สะท้อนถึงบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการใช้ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ เพื่อสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในโรงเรียนให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาในแต่ละมิติ พบว่า ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด (r) = .768 ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและการส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การมุ่งเน้นความสำเร็จนี้ช่วยสร้างกรอบการทำงานที่ชัดเจน ลดความเสี่ยง และเสริมสร้างความปลอดภัยในโรงเรียนได้อย่างดีเยี่ยม ในลำดับถัดมา ภาวะผู้นำแบบสั่งการ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .589 แสดงถึงการกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน การควบคุมที่เป็นระบบ และการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เป็นบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและควบคุมการทำงานของบุคลากรอย่างเคร่งครัด ซึ่งเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ต้องการความเด็ดขาด เช่น การจัดการภัยคุกคาม หรือสถานการณ์ฉุกเฉินในโรงเรียน ส่วนภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (r) = .576 ซึ่งสะท้อนถึงการส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การแสดงความคิดเห็น และการทำงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมนี้ช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและความไว้วางใจในโรงเรียน โดยการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านความปลอดภัย ทำให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน และภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด (r) = .550 แม้ว่าภาวะผู้นำแบบสนับสนุนจะมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำที่สุด แต่ยังคงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความไว้วางใจและให้กำลังใจบุคลากร ส่งผลต่อบรรยากาศที่ดีในโรงเรียน การสนับสนุนจากผู้บริหารช่วยลดความขัดแย้งและเพิ่มความสามัคคีภายในองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ ก้องภพ วิชญกุล และคณะ (2565); รชตภรณ์ ชัยประภา (2566); ธนัทธวัฒน์ วรวัชรบรรชัย (2567); สุชีรา ไชหวัง (2560)

4. แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ พยากรณ์การจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน ได้ร้อยละ 61.7 โดยแบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ที่มีส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ไม่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จเป็นรูปแบบการบริหารที่ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายชัดเจนและกระตุ้นให้บุคลากรมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างมาตรการด้านความปลอดภัยในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การผลักดันให้บุคลากรทำงานด้วยมาตรฐานสูงและการเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ช่วยลดความเสี่ยงและสร้างความมั่นคงในสถานศึกษา ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม เป็นรูปแบบการบริหารที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผน จะช่วยสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างบุคลากร ส่งผลให้เกิดการจัดการความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ส่วนภาวะผู้นำแบบสั่งการ จะเน้นการกำหนดแนวทางการทำงานที่ชัดเจน การติดตามผลอย่างใกล้ชิด และการควบคุมดูแลโดยตรง มีบทบาทสำคัญในการลดข้อผิดพลาดและป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ (ก้องภพ วิชญกุล และคณะ, 2565), (House, 1971), (สุกัญญา พรน้อย, 2562) และ (ธนัทธวัฒน์ วรวัชรบรรชัย, 2567) อย่างไรก็ตาม ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ไม่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สะท้อนให้เห็นว่า แม้ว่าผู้บริหารจะมีบทบาทในการสร้างบรรยากาศที่ดีและให้การสนับสนุนทางจิตวิทยา แต่การขาดมาตรการและแผนงานที่ชัดเจน ทำให้รูปแบบผู้นำนี้ไม่ส่งผลโดยตรงต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ (สุกัญญา พรน้อย, 2562)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งบ่งชี้ถึงความสามารถของผู้บริหารในการเลือกใช้รูปแบบภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับสถานการณ์ การตัดสินใจ และลักษณะของบุคลากรในโรงเรียน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการจัดอบรมหรือพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทักษะเพิ่มเติมในด้านภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ โดยเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำในแบบมุ่งความสำเร็จ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ และภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน

1.2 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ระดับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขอนามัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในขณะที่ด้านการเตรียมพร้อมต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการพัฒนาแผนรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การฝึกซ้อมอพยพ การจัดทำแผนป้องกันภัยพิบัติ และการฝึกอบรมบุคลากรเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตัวในสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างต่อเนื่อง รวมถึงพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยและเครื่องมือช่วยเหลือที่ทันสมัย

1.3 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า แบบภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์สัมพันธ์กับการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านการมุ่งความสำเร็จ การมีส่วนร่วม และการสั่งการ พร้อมทั้งสนับสนุนทรัพยากรและติดตามผลการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการความปลอดภัย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์มีความสัมพันธ์กับการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน โดยควรให้ความสำคัญกับ การพัฒนาแนวทางภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำแบบสั่งการ สำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการความปลอดภัย และควรศึกษาผลในระยะยาวผ่านการวิจัยเชิงทดลองและการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ พร้อมพิจารณาปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การมีส่วนร่วมของชุมชนและทรัพยากรด้านความปลอดภัย

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร อุ่นสถานนท์. (2563). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์* 10(2), 1-14.
- กัมปนาท นาคบัว. (2565). การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิตติ คู่กระสังข์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9(1), 15-26.
- จุฑามาศ พิมพ์นอก. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความปลอดภัยกับภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 8(3), 161-168.
- ธนัทวัฒน์ วรวัชรบรรชัย. (2567). การพัฒนารูปแบบการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 10(1), 37 - 48.
- ธัญธรณ์ สุภักเลิศ. (2559). ภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการจัดการความปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ปัญญาชิตา สมบัติเพิ่ม. (2565). แนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 6(2), 687-708.
- เปรมฤดี หงษ์สุทธิ. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดสารเสพติดของนักเรียนชายโรงเรียนขยายโอกาส. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ*, 33, 112-122.
- มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2550). *คู่มือการจัดการระบบความปลอดภัยในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ส.เสริมมิตร การพิมพ์ จำกัด.
- รชตภรณ์ ชัยประภา. (2566). *แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาโรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทรายจังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- โรงเรียนปัญญาอุตร. (2566). *รายงานการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้วย ENJOY MODEL*. โรงเรียนปัญญาอุตร.
- ศิริพงษ์ ศรีชัยมรรยรัตน์. (2542). *กลยุทธ์ความเป็นเลิศทางการบริหารคน*. กรุงเทพฯ : ชุม
- สำนักคณะกรรมการการกฤษฎีกา. (2546). *พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *คู่มือดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสกลนคร. (2563). *สถานการณ์ทางสังคมจังหวัดสกลนคร: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์*. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสกลนคร.
- สุกัญญา พรน้อย. (2562). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชีรา ใจหวัง. (2561). *การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อดิสร ตีปานธรรม. (2561). *การพัฒนาแบบแผนการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- Applebury, G. (2021). *Why Is School Safety Important?* Retrieved from: <https://safety.lovetoknow.com>
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.
- Geller, E. S. (2001). Behavior-based safety in industry: Realizing the large-scale potential of psychology to promote human welfare. *Applied & Preventive Psychology*, 10(2), 87 - 105.
- House, R. J. (1971). A Path-Goal Theory of Leader Effectiveness. *Administrative Science Quarterly*, 16(3), 321-339.
- House, R. J., & Mitchell, T. R. (1974). Path-Goal Theory of Leadership. *Journal of Contemporary Business*, 9, 81-97.
- Krejcie, R. V. M., & Daryle W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Rigby, K. (2010). *Bullying interventions in schools: Six basic approaches*. Camberwell, ACER.